

CULTURA I NACIÓ

Joan Mir

La simbiosi cultural que planteja avui dia els grans moviments migratoris fa difícil parlar de cultures nacionals en el sentit restrictiu que aquests termes tenien fins no fa gaire.

Per una part, la cultura és l'element més eficaç per a identificar una nació. Però per una altra part, les nacions i les cultures nacionals no són un element estàtic, sinó que van integrant, amb gran rapidesa, les aportacions dels nou-vinguts. I, quan aquest fenomen de mestissatge s'accentua, pot arribar el cas que sigui incompreensible el fet que un trencaclosques de races, llengües i religions pugui, així i tot, constituir una nació i, per tant, d'alguna manera, una cultura nacional. ¿Quin és el factor que indueix la síntesi de tanta heterogeneïtat? Sens dubte l'acceptació de tothom del fet de formar part d'un projecte comú. I l'estat és l'estructura visible d'aquesta voluntat de ser una mateixa cosa fins i tot des de la màxima pluralitat.

Per tal que aquest fenomen de cohesió es produeixi són necessàries dues condicions: a) la voluntat de l'estat d'integrar (no només tolerar) les aportacions culturals i els valors dels nou-

vinguts, i b) l'acceptació, per part d'aquests, de la idea de formar part d'una nova comunitat i, per tant, la renúncia als lligams orgànics amb l'antic estat d'origen.

La existència d'estats que corresponguin a les nacions naturals complica i emmascara aquest procés perquè l'empelt dels forasters dins la comunitat no disposa d'unes regles ben explícites. Aleshores els fenòmens d'imperialisme apareixen i

la convivència cultural està dominada per la llei del més fort.

Aquesta és la situació de Mallorca i del mallorquí. No tenim un estat que ens empari i ningú no arriba aquí amb la idea d'aportar res, sinó d'imposar-ho. Ni tan sols els interessen les nostres possibles aportacions perquè no pertanyen a un estat integrador, sinó a un imperi amb ànsies d'expansió ▣

Professor Titular de la UIB

